

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

25:TE ÅRG

DEN 7 OKTOBER 1923.

N:O 1.

Foto. Jøger, Skåne.
Kliché. Aug. Sjöbergs Klichéanst., Göteborg

Gerard Degeer

Höstkväll vid havet.
Foto. E. Jeppsson, Limhamn.

En av vårt lands berömdaste vetenskapsmän, professorn vid Stockholms Högskola, frih. Gerard De Geer fyllde den 2 oktober sextiofem år.

Gerard Jakob De Geer är född den 2 oktober 1858 i Stockholm som näst äldste son till representationsreformens upphovsman exc. frih. Louis Gerhard De Geer, då nyss justitie-statsminister vorden, och hans maka grevinnan Caroline Lovisa Wachtmeister af Johannishus. Efter att år 1877 ha avlagt mogenhetsexamen ägnade han sig vid Uppsala universitet åt naturvetenskapliga, framför allt geologiska studier och avlade därstädes år 1879 filosofie kandidatexamen. Efter att detta och följande år ha företagit vetenskapliga resor utom i vårt eget land i Norge, Danmark och Tyskland och år 1881 ha utgivit avhandlingar "Om lagerföljden inom nordöstra Skånes kritformation" samt om bergarterna på Åland och flyttblocken därifrån antogs han år 1882 till biträdande geolog vid Sveriges geologiska undersökning och utnämndes tre år senare till statsgeolog.

Redan vid början av sin anställning vid Sveriges geologiska undersökning hade frih. De Geer gripit sig an med de viktiga undersökningar rörande Skandinavien forna nivåförändringar, genom vilka han först vann vetenskaplig berömmelse. I sin år 1882 offentliggjorda uppsats "Om en postglacial landsänkning i södra och mellersta Sverige" påvisade han till en början, att en särskild sänkning ägt rum i dessa delar av landet efter de stora nedisningarna och några år senare (1888 och 1890) löste han i den föga voluminösa, men på iakttagelser och kombinationer sällsynt rika avhandlingen i två delar "Om Skandinavien nivåförändringar under kvartärtiden" slutgiltigt den gamla stridsfrågan om, huruvida det var vattnets avtagande eller landets höjning, som var orsaken till det fordomtida högre vattenståndet över stora delar av Skandinavien och Finland till det senare alternativets förmån. I anslutning till Bravais' länge betvivlade iakttagelse, att de gamla strandlinjerna vid Altenfjord i Norge lutade ut emot havet ådagalade han här genom ett stort antal noggranna mätningar, att samma lag — "den Bravais-De Geerska lagen" — gäller hela Skandinavien, som blivit mest upplyftat i mitten och alls icke utåt periferien. Kurvorna för lika höjning — av honom kallade isobaser — visade sig bilda slutna kurvor, vilket utgjorde ett ojävigt vittnesbörd om, att företeelsen berodde på lokal landhöjning och icke såsom exempelvis Suess och Penck trott sig kunna göra gällande på sänkning av havsytan. Vidare var det honom möjligt att angiva, hurusom arkeologiska samt växt- och djurgeografiska data kunde anknytas till bestämda skeden av nivåförändringarna, varigenom nytt ljus kastades över den första skandinaviska bebyggelsens utveckling och nya synpunkter vunnos för dess fortsatta utforskning. I ett senare arbete "On pleistocene changes of level in eastern N. America" visade han, att samma lag gäller även för Nordamerika.

En annan grupp av frågor, varmed De Geer samtidigt sysselsatte sig, var de, som rörde istiden. Hans undersökningar härom äro nedlagda i ett flertal uppsatser, tills vidare kulminerande i "Om rullstensåsarnes bildningssätt" av år 1897. Året dessförinnan hade han skänkt den svenska allmänheten en högt skattad populär översikt över sina egna och andras forskningsresultat i den briljanta framställningen av "Skandinavien geografiska utveckling efter istiden", ett arbete, som intager en rangplats inom vårt lands populära geologiska litteratur.

Som geolog vid Sveriges geologiska undersökning hade han under denna tid än vidare kartlagt kartbladet "Bäckaskog" ävensom skånedelen av bladen "Karlshamn" och "Sölvesborg" samt bladet "Strömstad" med Koster, varjämte han reviderat bladen "Lund" och "Vidtsköfle". Till dessa fogade han beskrivningar av stort intresse och nedlade i särskilda uppsatser frukterna av sina iakttagelser i övrigt.

De betydande vetenskapliga forskningsresultat De Geer sålunda uppnått föranledde hans utnämning till filosofie

hedersdoktor i Uppsala vid 1893 års jubelfest. Fyra år senare lyckades Stockholms högskola knyta honom till sig som lärare; år 1904 kallades han till professor i geologi vid samma läroanstalt. I två år hade han då redan fungerat som dess rektor, på vilken post han kvarstod till år 1910 och inlade synnerliga förtjänster om den nya högskolans konsolidering genom dess utrustande med examensrätt och utbyggnad med en juridisk fakultet.

Men varken lärareplikter eller rektorsuppdrag förmodade lyckligtvis hämma hans vetenskapliga forskningsnit. Fastmer är det nu, som han bringar till allt rikare fulländning sin kanske genialaste upptäckt — den kronologi han lyckats uppbygga ur den varviga leran. Denna lera, som en gång avsatts i det hav, vars gränser han på en decimeters noggrannhet när lyckats fastställa företer efter vad han fann tydligt avskiljbara årsvarv, ur vilka med möda och flit läto sig räkna åren alltifrån de dagar, då isen täckte allt Sveriges land. Men årsvarven berättade ock genom sin växlande tjocklek och sin övriga beskaffenhet historien om gångna tiders solsen och rågn för dem, som rätt förstod att läsa dem. Djurbenen, snäckskalerna, frukterna och bladen, som här och var kunde framletas ur dem, hade att förtälja om djur- och växtvärldens växlande öden här i landet sedan årtusenden tillbaka. Härigenom kunde han åt vetenskapen skänka en kronologi, som sträcker sig längre tillbaka än någon annan, Egyptens, Kinas och Mesopotamiens icke undantagna. Redan nu har han i Skandinavien och Nordamerika pejat mer än 15,000 år tillbaka i tiden. All framställning av mänsklighetens äldsta utveckling måste taga sin tillflykt till denna De Geerska tideräkning för att erhålla stöd för sina tidsuppskattningar. Utforskningen av den varviga leran befinner sig icke dess mindre ännu i sin begynnelse och mångfaldiga äro de problem, på vilka det återstår att tillämpa dess osvikliga tidsregistrering. På sextiofemårsdagen kan väl knappast någon bättre önskan bringas honom än att det måtte förunnas honom att ännu länge kunna fortsätta det enastående vetenskapliga byggnadsverk, vartill han på detta område lagt grunden.

Att i övrigt redogöra för alla de många olika fält, på vilka De Geer varit vetenskapligt verksam, förbjuder utrymmet. Erinras bör dock om hans införande av den fotogrammetriska kartläggningsmetoden och hans förtjänster om Spetsbergens utforskning. Redan 1882 deltog han i A. G. Nathorst's expedition till Spetsbergen och år 1896 ledde han själv en annan expedition till Isfjorden vid ögruppens västkust. Den kändedom han sålunda förvärvat om den arktiska naturen föranledde hans kallande år 1898 till ledamot av den svensk-ryska kommittén för gradmätning på Spetsbergen, varpå han följande år deltog i den ryska avdelningens arbeten och 1901 ledde den svenska avdelningens verksamhet däruppe. Betydelsefulla ha även hans bidrag varit till de sanitära bildningarnes terminologi.

De Geer har anmärkningsvärt nog fått tid över även för deltagande i det politiska livet. Redan under sin studenttid gav han uttryck åt en utpräglad frisinnad åskådning och var en av studentföreningen Verdandis stiftare. I Stockholm deltog han livligt i den liberala rörelsen och valdes år 1899 till ledamot av Andra kammaren i den dåvarande Östermalmskretsen. I riksdagen, som han tillhörde jämväl under en ytterligare valperiod, anslöt han sig till liberala samlingspartiet.

Icke minst har han skurit sig lagrar som lärare. Han har varit i besittning av den sällsynta gåvan att icke blott vara en utmärkt undervisare, utan även att kunna entusiasmera för sitt ämne. I den världshyllning, varav han länge varit i åtnjutande, har lärjungarnes städe varit den varmaste.

Men närmast intill den kommer hyllningen från hela det folk han tillhör, som på landsmanskapets vägnar känner sig stolt över de vetenskapliga segrar han vunnit och dessutom i honom vördar en personlighet av sällsynt stora rent mänskliga mått.

Vi inleda den nya följetongen med det intressanta företal till boken, vilket Newman Flower nedskrivit.

För publicerandet av denna bok bär jag måhända största ansvaret, och detta faktum får också tjäna som ursäkt för följande företal.

Hall Caine skrev den icke för offentligheten utan endast, såsom han själv förklarar, för att lätta sitt eget sinne, som länge varit nedtryckt vid tanken på det nuvarande förfärliga tillståndet i världen. Av en händelse fick jag se manuskriptet flera månader sedan han skrivit det, då ännu intet gjorts för dess publicerande, och han ej heller ämnade vidtaga några mått och steg därför. Jag läste det under djup rörelse och föreslog genast att omedelbart låta trycka det. Jag påtar mig också varje eventuellt ansvar för boken, men läsaren kommer snart att inse, att det största modet ligger hos författaren, som varit villig riskera att bli missförstådd och måhända utsatt för personlig fiendskap för vad han anser vara sanning och rätt.

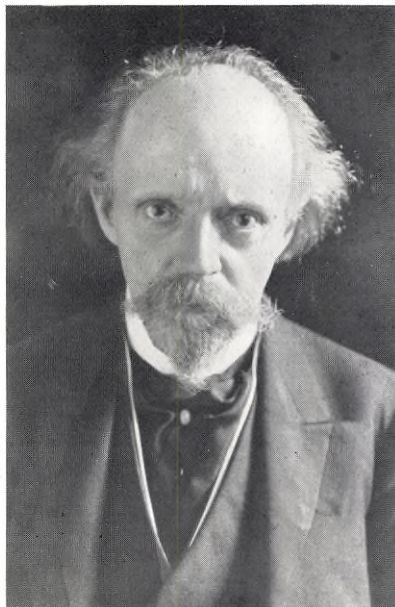
"Kvinnan på Knockaloe" är först och främst en kärlekshistoria, och enligt min uppfattning är den full av naturlig charm och betagande i sin renhet på samma gång som den blir oemotståndlig i sin mänskliga vädjan. Händelserna äro så enkla, att de kunnat passa i en barnkammarberättelse, men framställningen så mäktig, att den påminner om de gamla nordiska sagornas. De olika scenerna följa så ödesbestämda varandra från en nästan andlös början till det tragiska slutet, att man måste tänka på de grekiska tragedierna. Ensamt denna sida av boken gör, att man måste stanna inför den.

Men den är mer än en kärlekshistoria. Den är en parabel, som innehåller ett omisskänligt budskap, en öppen stridsfråga, och läsare över hela världen komma också att uppfatta den som en sådan. De komma att finna, att den vänder sig särskilt mot vår tid, att den är riktad mot kriget såsom varande första upphovet till nationalhatet och den materiella ruinen, till sorgen och lidandet såväl som till fattigdomen och nöden, som nu hotar världen med ödeläggelse. De skola märka, att den är ett inlägg till förmån för en allmän fred, för en snar allmän avrustning såsom det enda alternativet till en allmän anarki.

Berättelsen rör sig kring en av krigets baksidor, som troligen aldrig förut behandlats i litteraturen, men den är likväl icke en krigshistoria i vanlig bemärkelse. Världskriget beröres icke annat än som en giftig vind, som blåser över det något mer än två kilometer stora område på en liten ö i Irländska sjön, där tjugufemtusen män och en kvinna tillbringa fyra och ett halvt år, avstängda från yttervärlden inom taggträdsstängslen i ett interneringsläger.

Den är varken engelskvänlig eller tyskvänlig utan endast människovänlig. Kriget är den enda fiende, som den vill angripa.

Det slagfält författaren valt ligger på en farlig mark, men läsaren kommer icke att sätta hans djupa allvar i fråga. Hall Caine är nu sjuttio år gammal, och ända fram till år 1914 var han en ivrig fredsvän. I mer än en av sina berömda böcker söker han påvisa icke bara det barbariska och omoraliska i krigföring utan också det feiga och gagnlösa däri. Men när världskriget utbröt, blev han icke förty den bland författarna, som fortast och med största uthålligheten arbetade för de allierades sak. Paradoxen är ej svår att förklara. Inför vad han, och med

Efter porträtt.

SIR HALL CAINE.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

honom de flesta fredsvänner före kriget, trodde vara en överlagd plan, varigenom friheten skulle kränkas, kulturen våldföras, religionen nedfattas, rätten förvrängas, de svaga förtryckas och de värnlösa förorättas, blev han en av de mest lidelsefulla anhängarna för ett försvarskrig. Det gällde för honom att förebygga, att militarismens skoningslösa järnarm finge bortsopa all barmhertighet från jorden. För honom, liksom för så många andra, stod nämligen världskriget såsom en kamp mot allt krig.

Det är ej nödvändigt att i detalj påminna om hans verksamhet, icke ens i ett ögonblick, då publicerandet av denna utmanande bok möjligen kan åstadkomma, att hans patriotism ifrågasättes. Hans arbete är allmänt känt, icke endast inom Storbritannien och Amerika utan även inom många främmande stater, där hans böcker gjort hans namn känt och hans åsikter respekterade. För sina tjänster blev han belönad av sitt eget land och åtminstone av ett av de allierades. Sälunda upphöjdes han i adligt stånd år 1918, utnämndes

till officer av Leopoldsorden år 1920 och riddare av Hederslegionen år 1922.

Men krigsentusiasten kunde aldrig helt och hållet be-segra fredsvännen. Hans sista artikel skrevs samma dag, som stilleståndet slöts år 1918, och i den söker han påpeka, att ehuru priset, som betalas för de allierades seger, var mycket dyrt, så var det likväl icke för dyrt, emedan den segern gjort slut på all krigföring och därmed utrotat från jorden mänsklighetens största gissel.

Hall Caine har sedan levat länge nog för att inse, hur falsk denna förhoppning var. Ingen kan ha lidit mer än han av misstråkningen och villfarelsen angående kriget, när det visade sig, hur politiskt ofruktbart det varit i all sin ojämförbara grymhet och omätliga ödeläggelse och framför allt i sin omänskliga demoralisation. Att världskriget varit förgäves, att så mycket hjältemod, så många tappra, unga liv vräkts bort till ingen nytta, kunde han icke ens för ett ögonblick tro, viss som han är, att en hemlighetsfullt verkande Försyn haft en plats även för dessa offer. Men icke desto mindre är han förvissad om att kriget lämnat världen mycket sämre, än det fann den, och att det krig, som nu pågår under namn av fred, skapar mera hat än kriget självt, att våldet aldrig varit starkare eller föraktet för människoliv större än nu, att den fattige aldrig varit fattigare eller kampen för tillvaron hårdare. Det kristna Europa har aldrig förut befunnit sig i ett sådant kaos av skilda, själviska intressen eller så fullt av hot om ett förnyat och denna gång ännu fruktansvärdare krig i framtiden — med ett ord, världskriget har icke blott misslyckats i att göra ett slut på krigföring, utan det har i stället stärkt och ökat krigslågan.

Och nu publicerar han sin parabel, den lilla berättelsen kallad "Kvinnan på Knockaloe" i förhoppning att genom den kunna klagöra, hur det aldrig kan finnas en "väpnad fred", och att världens frälsning från den moraliska och materiella undergång, som nu hotar att förstöra den, icke finns att söka hos regeringarna eller parlamenten eller hos "fredskonferenserna" utan endast i hjärtats rening hos den enskilde individen från hat och avund och det sedefördärv, som skapade kriget. Det gäller ett allas personliga återvändande, utan hänsyn till nation, ras, politiska åsikter och religion eller — vad beträffar det amerikanska folket — avstånd från den centrala stridsplatsen, till de andliga och naturliga lagar, som ensamma kunna återföra mänsklighetens stora familj till en sann fred och verklig trygghet. Det gäller ett personligt återvändande till kärlekens och den ömsesidiga uppföringens

Forts. å sid. 11.

EN GYLLENE BRUDKRONA
skänkt "Till Mora kyrka på Kontraktspres-
ten Axel Gustafssons 70-årsdag den 19 feb-
ruari 1923".

Kronan, utgången från Liciums ate-
lier, är av den stora form, som om-
sluter hela huvudet, vilken fordom-
dags brukade form under senare är
upptagits av fröken Agnes Branting.
Kompositionen är av Oscar Brandt-
berg, utförandet av ciselör J. Fängren.

LANDSHÖVDINGEN I MALMÖHUS LÄN GREVE ROBERT DE LA
GARDIE OCH GREVINNAN ELVIRA DE LA GARDIE FIRA SILVER-
BRÖLLOP DEN 24 SEPTEMBER. (Foto. Ohm, Malmö.)

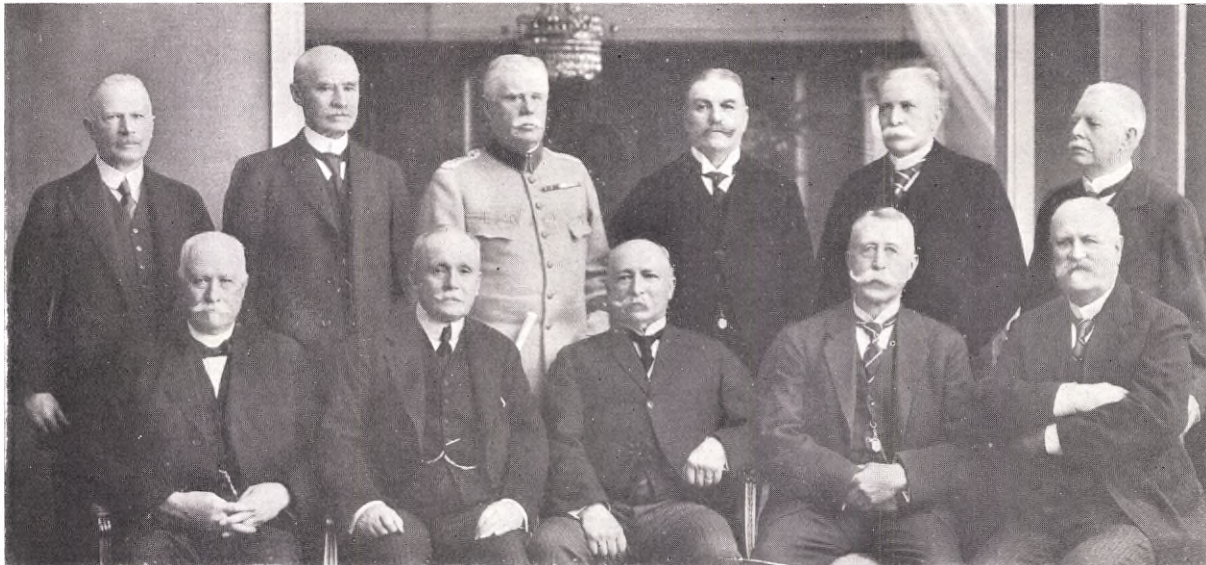
Vidstående bild: KATOLSKE BISKOPEN I STOCKHOLM, D:R J. E.
MÜLLER BESÖKER KATOLSKA FÖRSAMLINGEN I MALMÖ.
Foto Ohm, Malmö.

Härunder:
PROFESSOR FRITHIOF LENNEMALM TAR AVSKED från sin pro-
fessur vid Karolinska Institutet å 65-årsdagen den 24 september och
blir föremål för storartade hyllningar. Text å sid. 11.

Foto. Lamm, Stockholm.

Etiché: Aug. Sjöberg; Eklundsl., Gbg

50-ÅRSMINNE AV VOLONTÄRSKURS VID KRIGSSKOLAN Å KARLBERG: Av kursens 45 elever äro 21 i livet, och av dessa närvaro 11 vid minnesfesten å Karlbergs slott den 22 september. — Vi namnteckna. fr. v. sittande: Major C. M. Åhlund; förste hovstallmästaren E. Sager; generalmajor G. Nyblaus; överste G. Åhlund; överste O. Hofstedt. Stående: Överste A. Genberg; överstelöjtnant E. Frisell; kommandanten, friherre C. Rosenblad; major A. Gyllensvärd; överstelöjtnant V. Rapp; major O. Cavalli. — Foto. Wiklund, Sthlm. Klische: Gofs, Gbg. Text å sid. 11.

Foto. Eén, Norrköping.

Klische: Sjöberg, Gbg.

Vidstående bild
FRÅN ALLMÄNNA
SVENSKA PRÄST-
FÖRENINGENS KON-
GRESS I NORRKÖ-
PING. Utländska prä-
later: Fr. v. Sognepräst
Wiig, Kristiania; pas-
tor Koren, sekr. i
Norsk Præsteforening;
sognepräst Grönland,
Kristiania; fältprosten
Malin, Finland; stifts-
prosten Rasmussen,
Danmark; sognepräst
Birke, Danmark; pro-
fessor Sebeltus, Au-
gustana Syn, Amerika;
svenska stiftsbiskopen
von Bonsdorff, Finland.

Text å sid. 11.

40-ÅRIGT INGENIÖRSJUBILEUM: Från Tekniska Högskolan 1883 utexaminerade ingenjörer samlas den 22 september till minnesfest å Hasselbacken. Fr. v. sittande: Civilingenjör Torsson, Näragöl; baningenjör Otin, Lund; byråchefen Dahlström, Stockholm; direktör Nordenfelt, Stockholm; disponent Håkansson, Viskafors; disponent Fogelberg, Genevad; stadsarkitekt Flodin, Norrköping; stående: Konsult. ingenjör Halling, Stockholm; direktör Gustafsson, Stockholm; arkitekt Thorburn, Göteborg; direktör Olsson, Stockholm; maskiningenjör Dahlgren, Gävle; major Westerman, Nässjö; ingenjör Strehlenert, Nol. — Foto. Malmström, Stockholm. — Klische: Sjöberg, Gbg.

Då frågan om kvinnans användande i statens tjänst under senaste tid blivit en i hög grad aktuell angelägenhet, vilken är föremål för den största uppmärksamhet från olika myndigheters liksom från allmänhetens sida, har det syntts Hvar 8 Dag att en erinran från en av vårt lands allra första statsanställda kvinnor vore av värde. Var hänvändelse till fru Augusta Widebeck, född Svinhufvud, i Strängnäs där hon var en av vårt lands första telegrafister, mottogs med älskvärdt tillmötesgående och skall utan tvivel hennes underhållande skildring också av hela var läsekrets, kvinnlig som manlig, mötas med särskilt intresse.

Först några ord om huru vi kommo igenom den trånga porten in på statens mark.

C. J. Svensén från Kalmar län, fader till den för ej länge sedan avlidne historieskrivaren av samma namn, förnyade vid 1862—1863 års riksdag sin vid föregående riksmöte väckta, men då avslagna, motion om rätt för kvinnor att bekläda statstjänst. — Motionen gick igenom i samtliga stånd. I prästerståndet dock först efter votering med 30 röster mot 12. — Om frågans läge dessförinnan är att anteckna att då den redan 1860, av förekommen anledning, lades inför kungl. maj:t, led den skeppsbrott genom telegrafstyrelsens avstyrkande. Man ansåg bl. a. att det inte var passande för kvinnan att tjänstgöra ensam på en station. Ännu mindre att tjänstgöra tillsammans med en eller flere unga män "vilket icke syntes för henne önskligt eller med hennes samhällsställning och allmänt gällande åsikter förenligt". I detta sammanhang, och innan jag går vidare, kan jag ju få berätta huru det påstods ha gått till när den stora faran närmade sig att män och kvinnor skulle börja tjänstgöra tillsammans å en telegrafstation. Det var i Göteborg. Stationsföreståndaren lät uppsätta ett förhänge, eller ridå, emellan avdelningarna till tecken av att män och kvinnor skulle hålla sig var och en inom sitt område. Snart, så sades det vidare, trotsade dock kaffebrickorna den skyddande muren och ett gemytligt kamratskap uppstod. Muren föll av sig själv. Och om kamratskapet inom telegrafverket emellan män och kvinnor har aldrig någonsin varit annat än gott att säga.

Emellertid, och sedan nu intet hinder mötte, vare sig från riksdagens eller kungl. maj:s sida, för oss kvinnor att inkomma i statens tjänst och sedan vi med anledning av riksdagsbeslutet nu närmast hade lämnats tillträde till post- och telegrafverket, antecknade vi oss, jag och 7 andra unga flickor, för genomgående av en i Stockholm på privat initiativ inrättad skola, avsedd just för unga kvinnors skickliggörande för inträde i sistnämnda verk. Det fanns nämligen på den tiden, år 1864, icke några skolor för flickor som medförde något berättigande till inträde vare sig hit eller dit. Något "verk" hade det ju håller icke funnits intill den tiden att gå in uti. Därför blev det nu att sätta sig på skolbänken för att vid jultiden 1864 låta examinera sig i, förutom i språk, även i övriga skolämnen. Dessutom, och framför allt, i dem, som det fordrades att känna väl till för att inkomma i telegrafverket. Vid vår examen voro flere "storgubbar" närvarande. Bl. a. intendenten major Akrell, direktören vid Stockholms station Öller, telegrafverkets fysiker professor Edlund

AUGUSTA SVINHUFVUD.
Född 1847. — Telegrafist i Strängnäs 1866—1876.
Foto. från 1870-talet. — Sjöberg, Upps.

m. fl. Examen gick briljant. Vackra betyg. Nu voro vi klara — som vi trodde. Men, nej! Vi sändes 4 av oss upp till Vetenskapsakademien för att litet mera ingående prövas i läran om magnetism, elektriciteten samt i kännedomen om de meteorologiska instrumenten över vilket allt vi erhöello ett specialbetyg av professor Edlund. Den vänlige professorn visade oss stort intresse. Och vad han också visade, var sina instrumenter av alla slag, tuber m. m. I en tub anmodades vi att blicka in — en s. k. refraktor tror jag det var. Vi tillfrågades om vi sågo något. — Ja då! För min del såg jag i häpenheten ingenting alls.

Efter att ha tagit denna examen stod det oss fritt att å vilken station som helst öva oss i expeditionen. Naturligtvis efter avlagd tysthet, ävensom tro- och huldhet. Angående den senare är att anteckna att det lämnades oss fritt att ur meningen "med liv och blod försvara det konungliga väldets fri- och rättigheter" utesluta "liv och blod". Jag tror ingen av oss gjorde det!

Påföljande år, 1865, efter det att vederbörande hade tagit sig ännu en funderare, beordrades vi att begiva oss i väg till Örebro för att där å telegrafstationen, under direktör Nyströms ledning, än vidare gå igenom ekluten — nämligen i det riktigt praktiska av tjänstgöringen, uppsättning av olika "telegrafstationer", uppsökande av fel å linjerna samt dessas avhjälpande m. m. Det måste vara vid en station där föreståndaren hade direktörs rang. En kommissarie dugde ej.

Efter 14 dagar voro vi fullärda, det var den 25 april 1865. Antagna till e. o. assistenter den 4 påföljande maj fingo vi, efter ytterligare ett års väntan, förordnande att förestå vår sin lilla 3:dje klass station från och med den 5 maj 1866. På min lott föll stationen i min hemstad, Strängnäs. Jag var då 18 år.

Nu var man något till viktig. Jag flyttade genast in i mitt lilla boställe. Se bilden å följande sida.

Den lilla vackra gården hade på sin tid blivit upplåten åt telegrafverket för inrymmande av telegrafstation samt till bostad för telegrafisten. Den bestod av 7 rum

FRÖKEN SVINHUFVUDS GOTLANDSHÄST "ÅKE". Efter en samtida foto.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klicheanst., ÖBg.

och kök, visserligen små, men nätta och trevliga. Därjämte ett rum i en byggnad på gården samt en liten trädgårdstappa. På den tiden kunde en kvinnlig telegrafist taga sin gamla moder till sig när hon var bliven ensam samt i gårdsrummet hysa sin broder, löjtnanten, när han var gymnastiklärare i staden. Av denna anledning, och som det då inte fanns mer än en löjtnant i staden, kallades det lilla rummet allmänt av stadens ungdom för Lejonkulan. Dörren till rummet synes å foton.

Min efterträdare på platsen fick packa sig upp i den nyuppförda rådstugan.

Ja, det hela var, såsom en gammal bekant från den tiden en gång uttrade sig, en "idyll".

Vid tillträdet av min plats fick jag till min förvåning veta att min lön skulle beräknas till 800 kr. under det att min företrädare hade för samma arbete (och kanske ibland litet mindre sådant!) uppburet 1500. Jag tror jag blev rösträttskvinna då. — Jag var ju nöjd, ty vi, de av oss som hade bostad på stationerna, fast ingen hade det som jag, åtnjöto ju förmånen av fri ved, fritt lyse samt uppässning. Det senare förenat med bodbärsarsysslan. Denna senare hade, så långt jag kan minnas, alltid beklätt av kvinnfolk. Jag ärvde också en sådan gumma efter min företrädare. Så att till den sysslan hade kvinnor tillträde förr än till föreståndarebefattningen. Min gumma satt dagen lång i vävstolen och ibland drog jag mig för att besvara henne med att gå ut med telegrammen. Hon fick också lov att komma och hämta mig varje afton i mitt föräldrahem, sådär vid 9-tiden, ty det gick inte an för en ung flicka att gå ensam ute så sent. Gumman låg också hos mig om nätterna. Så 1860 års telegrafstyrelse skulle på allt sätt känt sig lugn för mig.

Ett av mina första åtgöranden efter inflyttningen i min bostad var att skaffa mig en hund och en katt. Det hörde alldeles till saken, tycktes mig, och var nödvändigt för trevnaden. Hunden, en brun lapphund, hette "Lappo" (nu på gamla dar har jag en vit "Lappo") och katten "Lisa". Lisa hade för vana att under dagens lopp ligga i en på apparatbordet alltid placerad papplåda, inrymmande telegramblanketterna. Där låg hon och spann och oroades icke så gärna när en blankett behövde dragas fram för att begagnas för sitt *egentliga* ändamål. Hände så att intendenten, major Fahnehjelm, kom på sin årligen återkommande inspektionsresa. Han blev förvånad över att se katten på apparatbordet, men också mycket road. Ingen anmärkning. Kisse fick ligga. Major Fahnehjelm blev allas vår goda vän sedan vi väl börjat tjänstgöra på stationerna och det var en riktig högtid när han kom. Själv var han alltid nöjd och belåten. En gång ville han ge mig beröm för mina räkenskaper och sade att de voro "så ordentliga som om en filosofie doktor hade upprättat dem". En underlig jämförelse, tycktes det mig, ty jag hade aldrig haft den föreställningen om de lärda att de voro några räkenskapskarlar. — När det hade gått ett par år ville jag också ha en liten häst och skaffade mig en dylik jämte tillhörande ekipage.

Den körande damen är min kompanjon i affären, en av mina många telegrafelever, strängnäsfllicka. Jag tänkte försöka förtjäna på hästen genom att låta honom beförda sådana telegram till landet, för vilka "express" hade begärts. Så borde han också kunna göra tjänst vid resor utåt linien när fel skulle komma att uppstå ute på densamma. Jag hade ju tagit examen i konsten att reparera avbrutna trådar

TELEGRAFSTATIONEN I STRÄNGNÄS 1866. Efter en samtida litografi.

Klitché: Aug. Sjöbergs Klitchest., Gbg

all ände och, enligt den tidens militära sed, icke så få kraftord från löjtnantens sida. Men felet blev lagat och "Åke", så hette hästen, hade åt matmödrarna tjänat in en slant. Likväl bar sig inte hästaffären, utan lilla "Åke" skickades till en farbror på landet. "Lappo" fick också inom kort bytas ut mot en annan hund. Han var nämligen inte riktigt artig mot korrespondenterna och när han en gång smög sig efter en förmån herre uppför trappan och nöp honom i vaden, då fick han också resa till landet.

Jag nämnde om hurusom kamratskapet var det bästa emellan de manliga och kvinnliga telegrafisterna. Ja, men i början ville man nog gärna "komma åt" oss. Åtminstone åt den som morskade sig på linjen. Så var det väl med mig, kan jag tro. Så hände sig en dag att jag öppnade min station en hel kvart för sent och under tiden hade det signalerats från Stockholm. Skönt! Det skall allt den där morska fröken få sota för. Anmälan till vaktföreståndaren. Han i sin tur rapporterar till intendenten. Och till mig kom en skrivelse med inforande av förklaring. Och huru nu gången var med detta viktiga ärende påminner jag mig ej, men sedan jag svarat, som sanningen var, att jag hade varit på bal, kommit hem sent och försovit mig på morgonen, så resolverades att "som fröken Svinhufvuds öppna erkännande av sanningen, utan minsta försök till advokatur, ansågs böra räknas henne till favör, så skulle anmälan till ingen åtgärd föranleda."

Våra löner voro, som jag nämnt, rätt små. Men året 1871 skulle antalet avsända telegram på våra resp. stationer räknas, varefter lönerna sades skola höjas allt efter som ett visst antal telegram hade expedierats. Jag hade den *turen* — skam till sägandes — att den stora eldsvådan i Strängnäs just inträffade det året. Alla dessa telegram om att staden "brunnit upp", "staden brunnit ned" strömmade in i så stort antal, liksom även andra telegram som kunde hänföras till följderna av eldsvådan, att stationen t. o. m. för en tid upphöjdes i 2:dra klass med full dagstjänstgöring. Så det bestämda antalet telegram räckte bra till och min lön höjdes från 800 till 1000 kronor. Kafferep och stor glädje!

I mitt konstutorial vid utnämningen till ordinarie telegrafist var den bestämmelsen inryckt, att därest jag "inträdde i äktenskap, skulle jag anses hava från min tjänst avträtt". Att någon riksdag beslutat en sådan inskränkning i kvinnans rätt att bekläda statstjänst, har jag mig icke bekant. Förmodligen var det väl så! Bestämelsen blev emellertid åtlydd och den 11 juli 1876 tjänstgjorde jag för sista gången på Strängnäs telegrafstation i egenskap av "föreståndare". Det sista telegrammet expedierade jag i bruddräkt.

Strängnäs den 13 september 1923.

Augusta Widebeck,
född Svinhufvud.

Överst: KONUNGEN OCH KRONPRINSEN INSPEKTERA TRUPPER I ÄNGELHOLM.

Därunder: INFANTERI PASSERAR HÖGKVARTERET I ÄNGELHOLM.

Fotos. Ohm, Malmö.

Nederst: HUSARER GÅ TILL ANFALL.

Den stora höstfältmanövern var denna gång förlagd till Hallandsås och trakterna däromkring och ägde rum den 27 sept.—1 okt. De båda stridsstyrkorna: A-kåren, svenskt försvar, och B-kåren, fiende, stodo under befäl av resp. generalmajor Carleson och kronprins Gustaf Adolf. Striderna blevo naturligtvis av stor häftighet och särskilt excellerade B-styrkans kavalleri under överste Adlercreutz genom framgångsrika anfall. Flygvapnets insatser voro även av stort in-

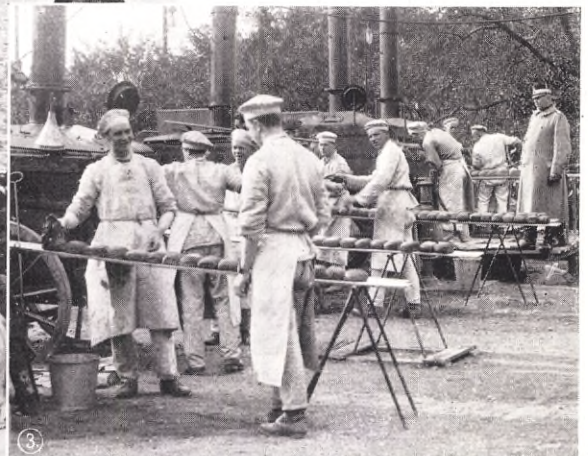

Liljebl. Aug. Sjöberg. Klippan, Göteborg

1—4. Halmstads Foto-magasin.
5. Amatörfoto.

trasse liksom det nya, under experimentering varande luftvärnet. Enligt förutsättningarna var den fientliga B-styrkan under kronprinsens befäl dömd till reträtt, men de utmärkt förda striderna renderade den trots detta en överlägsen seger. Huvuddrabbningen utkämpades vid Munka-Ljungby, där kronprinsen tog initiativ till anfallet redan tidigt på måndagsmorgonen. Konungen jämte stadsråden Malmroth, Ekeberg och Stridsberg övervar manövern liksom även ett tiotal utländska militärattachéer.

1. MASKERADE TÅLT. — 2. MARGRETETORP, en centralpunkt under kriget. — 3. FÄLTBAGERIET. — 4. MARKETENTERI.
5. HÖGKVARTERETS FÄLTLABORATORIUM. Den ultramoderna blodprovnsanstalten. Å bilden chefsveterinären H. Magnusson.

SCENKONST.

T. v.: FRU JULIA CLAUSSEN, den berömda svenska sångerskan vid Metropolitanoperan i New York, gästspelar i Stockholm, bl. a. som Brynhilde i "Valkyrian", i vilken glansroll vår bild visar henne.

T. h.: LORENSBERGSTEATERN: "GULA JACKAN". Ett kinesiskt spel. Scen ur 2dra akten. Fröken Doris Nelson (Chow Wan) och herr Martin Ericsson (Wu Hoo Git). Foto. Allard, Göteborg. — Klische: Goss, Gt.

Ännu en av Metropolitanoperans svenska stjärnor, fru Julia Claussen, befinner sig f. n. på besök i hemlandet och inledde den 25 september ett gästspel på K. Teatern med utförande av Brynhildes parti i "Valkyrian".

Lorensbergsteatern hade på sitt program den 26 sept. upptagit "Gula jackan" som därmed fick sitt förstoppförande i Sverige. Skådespelet är en bearbetning efter kinesiskt original av en amerikan, mr Benrimo, och en engelsman, mr Hazelton, vilka dock varit tämligen illa fram med den österländska stammen vad stiltroheten beträffar. Framförandet här var värdat.

"Katja", Jean Gilberts senaste operett, vars premiär i Stockholm vi redan omnämnt, framfördes på Göteborgs Stora teater för första gången den

25 september med fru Naima Wifstrand i titelrollen. Pjäsen blev en stor publiksuccès, främst tack vare fru Wifstrands ypperliga spel, där hennes dramatiska uttrycksfullhet vann lysande triumfer. Regi och uppsättning voro mycket goda.

STORA TEATERN I GÖTEBORG: "KATJA".

Operett av Jean Gilbert. Fr. v. Fru Greta Söderberg (Maud), herr J. E. Strandman (lorden) och K. Kinch (sekreteraren), samt fru Naima Wifstrand (Katja) och herr O. Tjernberg (furstens) i första akten; fru Naima Wifstrand i andra akten. Fotos. Olsson & Hammarqvist, Gbg.

Kliche: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

”KVINNAN PÅ KNOCKALOE”. Forts. fr. sid. 3.

lag och framför allt till lagen om det mänskighetens broderskap, som en gång var Kristi bud och lag.

Att detta är ett stort evangelium lär ingen betvivla, och det kommer helt säkert att nå långt i den vackra, mänskliga form, i vilket han framlägger det i denna djupt rörande berättelse. Men är världen mogen för detta? Är detta rätta tidpunkten för en sådan bevakande bön? Ligger världskriget nära inpå för att de folk, som voro inbegripna däri, skola kunna förlåta sina fiender? I denna nya bok rör Hall Caine vid sår, som icke ännu äro läkta, och en sådan beröring blir ofta smärtsam. Men är beröringen helande, så kan den dock utjämnas. Är den det? Vad kommer brittiska folket att svara på den frågan? Vad kommer det belgiska folket, det franska, och det amerikanska folket, som alla ännu känna de lidna förlusterna, att svara på författarens bön att praktiskt taget skaka hand med tyskarna, som försakade dem? Komma icke de nationer, som lidit mest av kriget, att säga, att sedan de nu besekrat tyskarna är den första plikten mot dem själva och mänskligheten att också hålla dem kvar i denna ställning? Kommer icke ett övermått av bitterhet mot författaren, som uppfordrar folken till en kraftansträngning, som ligger över mänsklig förmåga, att bortskymma det sublima i hans budskap?

Men kommer man icke å andra sidan att medge, att i det kristna idealet att förlåta lidna oförrätter och i det mänskliga broderskapet ligger vårt enda återstående hopp om världens frälsning från det beklagliga tillstånd, i vilket kriget och de lidelser, som framkallat kriget, störtat oss. Kommer man icke att medge, att utan detta ideal är all statskonst meningslöst gäckeri och religionen ett organiserat skrymteri, och att hur bitter läxan än är och hur svår att lära, så har likväl aldrig någon tid behövt den så väl som vår?

Häri ligger stoff till många predikningar, och att döma efter det intryck, som ”Kvinnan på Knockaloe” gjort på dem, som jämte mig läst den, så är dess missionsvärde obestriddigt, fränsett dess mänskliga skönhet och charm.

En sak är åtminstone viss, den nämligen, att läsare i många länder komma att fortsätta att begrunda några av de största mänskliga problemen, långt efter det de lagt ifrån sig denna bok.

Till bild å sid. 4.

Professor Frithiof Lennmalm tog på 65-årsdagen den 24 september avsked från sitt professorsämbete i nervsjukdomar vid Karolinska Institutet, vilken befattning han innehaft sedan 1890. Avskedsföreläsningen hölls å Serafimerlasarettets nervklinik inför Karolinska Institutets lärarekollegium, representanter för Serafimerlasarettets direktion och Svenska läkaresällskapet och så många ytterligare åhörare salen rymde. Efter föreläsningen, som behandlade ”de funktionella sjukdomarnes ställning i förhållande till s. k. organiska sjukdomar”, blev professor Lennmalm föremål för storartade hyllningar.

Till bild å sid. 5.

Elva deltagare i den första volontärkursen 1873 vid Krigsskolan å Karlberg efter ny bestämmelse om soldatutbildning för officerare samlades å Karlbergs slott d. 21 sept. De gamla f. d. eleverna återbesågo slottet under ledning av intendenten kapten Reuterswärd, som lämnade en intressant historik över Karlberg. Lunch intogs i den gamla matsalen och senare gav förste hovstallmästaren Sager middag för deltagarna i minnesfesten. Eleverna för 50 år sedan voro 45 stycken, varav 21 äro i livet.

Till bild å sid. 13.

Allmänna svenska prästföreningens 12:te allmänna möte öppnades i Norrköping den 25 september under anslutning av omkring 250 deltagare, bland vilka märktes biskoparna Personne, Lönegren och Lindberg jämte representanter för Danmarks, Norges och Finlands kyrkor. Ett flertal viktiga frågor behandlades, däribland den katolska propagandan, församlingsstyrelsens organisation och förslaget om kvinnliga präster. I förstnämnda fråga fattades

en resolution, däri Centralstyrelsen erhöi bemyndigande att vidtaga åtgärder till motarbetande av den katolska propagandan, i den sistnämnda en resolution, däri förslaget om kvinnliga präster på det bestämdaste avstyrktes. Man beslöt att avhålla nästa kongress i Lund.

Till bilder å sid. 16.

Den stora ballongtävlingen om Gordon-Bennett-pokalen har i år fått ett synnerligen olyckligt förlopp. Icke mindre än fem människoliv ha gått förlorade.

Starten ägde rum från Solnosch-flygplatsen vid Bryssel den 23 september under hotande väderleksutsikter. De flesta av ballongerna råkade också snart in i ett starkt oväder. Den spanska ballongen Polar, den schweiziska Genève och den amerikanska U. S. Army S. 6, träffades alla av blixten och störtade. En engelsk ballong, Margaret, förd av kapten C. W. Spencer med C. W. Berry som medhjälpare, slog efter en äventyrlig färd ned i Nordsjön, där flygarna påträffades av trawleren Helga och infördes till Göteborg. Det blev tvenne belgiska ballonger, som tillryggalade den längsta sträckan, bägge nedstigande i Sverige. Av dessa blev den av löjtnant Ernest Demuyter förda ”Belgica”, som tog mark vid Sköllersta i Nerike segrare med en tillryggalagd sträcka av c:a 1,100 km. Löjtnant Demuyter har erövrat det berömda priset även åren 1920 och 1922.

Gordon Bennettpokalen har fyra gånger erövrats av Förenta Staterna, två gånger av Schweiz, två gånger av Tyskland, en gång av Frankrike (aviatikern Bienaimé med längdrekordet 2.191 km.) samt nu tre gånger av Belgien genom Demuyter.

Till portr. å sid. 13.

Viscount Morley of Blackburn, på sin tid en av den engelska politikens förgrundsgestalter och den siste kvarlevande från den årofulla Gladstone'ska æran, har den 23 september avlidit i en ålder av nära 85 år.

John Morley kom som ung in på tidningsmannabanan och kallades, ännu icke trettioårig, att redigera den välkända och betydande tidskriften *The Fortnightly Review*, där han under ett femtonårigt chefskap publicerade sina ypperliga litterära essayer, historiska och biografiska studier jämte eldiga och på samma gång logiskt klara inlägg i politiska frågor. Hans djupa intresse för och insikter i dessa senare, förde honom under 1880-talets förra hälft in i parlamentet, där han blev en av Gladstones bästa anhängare. Redan efter tre år blev Morley utnämnd till sekreterare för Irland och som sådan nedlade han ett synnerligen betydande arbete till förmån för irländsk home rule. På denna post stannade han under både Gladstones och Roseberys ministärer. När den förstnämnde dog 1898, ägnade Morley icke mindre än fem år åt att utarbete hans biografi, ett både i sak och form ypperligt verk. Vid sextiosju års ålder övertog Morley posten som statssekreterare för Indien, i vilken befattning han under c:a fyra år företog ett moderat men betydande reformarbete av god verkan. Bland andra mera framträdande poster lord Morley innehaft kan nämnas den som Lord president of the Council. Bland hans vackraste drag kvarstår alltid en stark motvilja mot krig, särskilt världskriget, trots hans djupa vänskap för Frankrike. För några år sedan drog han sig tillbaka från det politiska livet och tillbragte återstoden av sitt liv med litterära sysselsättningar. Från alla läger höras nu vid hans bortgång varma erkännanden för omutlig redbarhet och stor begåvning.

(TILLHÖR VECKANS PORTRÄTTGALLERI.)

AUGUST BANCK †. Etabl. 73 i Hålsingborg skeppsrederifirma i eget namn. På sin tid verkst. dir. i rederi a.-b. Astrea o. i ångf. a.-b. Kullen o. Libra, styr.-led. i Sydsv. kred. a.-b. avd.-kont., Sydsv. ömsesid. ångf. försäkr. a.-b., Sparb., stadsfullm. samt fullm. i stadens hand-fören.

HUGO CURMAN †. Stud. 67, hovr.-ex. 72, v. hvd. 76, landskansl. i Södermanl. 1. 80, kronofogde i Gripsholms fögd. 82-16. Stadsfullm. i Strängnäs 84, ordf. 91-01; på sin tid led. av lasarettssdir., kontroll. i Söderml.-banken samt huvudman i sparbanken.

VALFRID TORNERG †. Stud. 87, med. lic. 03, prakt. läk. i Ämäl s. å., läk. v. Sjukstug. 05, stadsläk. 07-17, prov.-läk. i Valla distr. i Söderml. sdn 22. På sin tid stadsfullm. i Ämäl, led. av badhusstyr. samt huvudman i sparbanken.

1. KONUNG ALFONSO AV SPANIEN OCH DET NYA MILITÄR-DIREKTORIET, med dess diktator general Primo de Rivera (X).

2. RIKSPRESIDENTEN EBERT på morgonpromenad-ritt. Efter senaste foto.

3. ADOLF HITLER, chef för Bayerns nationalsocialister och ledare för den äsnyttade kontrarevolutionen vilken synes från början omintetgjord.

4-6. DE I JANINA MÖRDADE ITALIENSKE GRÄNSDELEGATERNA ÅTERFÖRDA TILL FÄDERNEJORDEN UNDER STORA HÖGTIDLIGHETER.

4. Kistorna i processionen.

5-6. De kungliga prinsarne, Mussolini (X) och andra landets högsta personligheter i processionen.

Efter fotografien.

Kliché: Co's Ritbyrå & Klichéanstalt, Cbg.

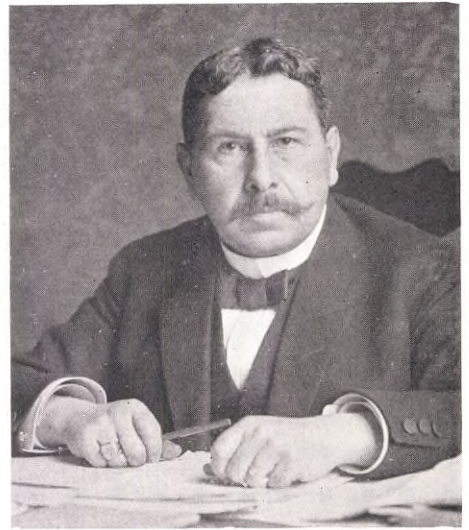
Efter fotograf

Kliché: Gode, Gbg.

TYSKA MINISTERPRESIDENTER KONFERERAR I BERLIN. Bayerns ministerpresident dr Knilling (t. v.) och Württembergs ministerpresident dr Hieber.

ministern dr. Gessler som riksdiktator. Berlin är hittills lugnt men i Düsseldorf har vid ett stort möte av de franskvänliga separatisterna blodiga sammanstötningar ägt rum. Riksbelägringstillståndet följde dock närmast som motåtgärd mot det oroliga Bayerns tidigare förklaring av belägringstillstånd inom staten, en separat

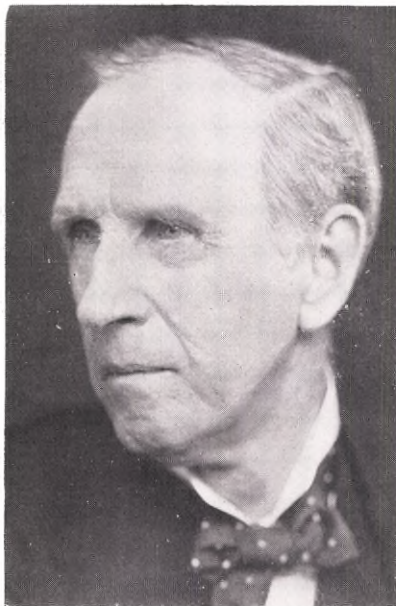
Det inre tillståndet i Tyskland präglas av alltjämt ökad oro. Stressemanns ministär, som till en början syntes kunna gott samla folk och partier, röner nu häftigt motstånd och man talar öppet om demissionering. Orsaken ligger helt säkert till väsentlig del i uppgivandet av det passiva motståndet i Ruhr, om än t. ex. de påstådda bristerna i Hilferdings finanspolitik också ivrigt påtalas. Den inre spänningen har fått uttryck genom förklarande av belägringstillstånd över hela landet med riksvärns-

Efter fotograf

Kliché: Gode, Gbg.

D:R GUSTAV VON KAHR, förutvarande ministerpresident i Bayern, numera regeringspresident i Oberbayern och i dagarne utnämnd till generalstatskommisarie med d.k.atorisk myndighet över hela Bayern.

JOHN MORLEY, Viscount Morley of Blackburn. F. 1838. † 23 sept.

Efter senaste porträtt av Beresford, London. Text å sid. 11. — Kliché: Sjöberg, Gbg.

åtgärd, som ytterligare visar Bayerns självstyrelse-tendenser. Den militära makten lades helt i händerna på general von Lossow. Regeringspresidenten G. von Kahr utnämndes till generalstatskommisarie och har därmed övriga befogenheter i sin hand. Att valet föll på den högersinnade von Kahr förvånade till en början, men man varseblev snart att detta var ägnat att blidka de ännu mer ytterliggäende nationalsocialisterna, som nu måttfullt men dock för en liten tid hällits tillbaka från anstiftande av ökade oroligheter genom eggande möten av kamporganisationer m. fl.

Den rojalistiskt sinnade generalstatskommisariern har emellertid senare upphävt lagen om republikens skydd, vars antagande förra året rönt så stort motstånd i Bayern, och alltmer lämnat högern fria händer samt motarbetat socialdemokraterna. I de tilltrasslade förhållandena synes ännu ingen reda eller ljusning.

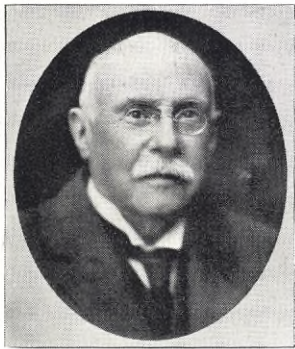
GRUVOLYCKA VID FALKIRK I SKOTTLAND i slutet av september. Tjugoen man räddades genom den här synliga gamla luftrumman, medan 46 man omkommo. Efter fotograf. Kliché: Gode, Gbg.

Återgivandet i förminskning av yteromslagens vignettbild upphör fr. o. m. detta nummer.

Införandet skedde för att bevara något av dessa vackra bilder men då tidningens ändrade format nu möjliggör att binda även detta omslagblad tillsammans med sitt resp. nummer, komma vi att tillhandahålla pärmar för 25:te argängen av eventuellt 2 olika typer: dels för illustrations- och textavdelningen till vilken kan fogas omslagsvignett-bladet, dels för hela omlagsavdelningen för dem som önska bevara berättelser, historier, schack, m. fl. avdelningar av långt större intresse och värde än stundens.

Obs. omslaget sid. 20.

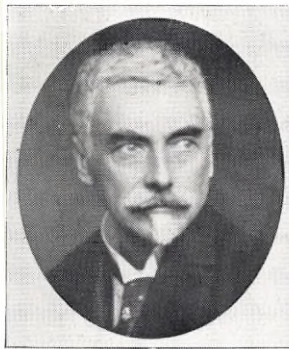
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

C. H. T. A. LAGERHEIM.
Förste. Utrikesminister. F. d.
Gen.-dir. Sthlm. — 80 år 4 okt.*

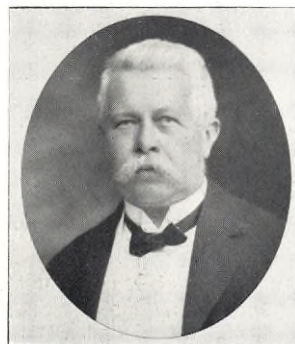
F. N. EKDAHL.
Kontr.-prost. K. Hovpredikant.
Lund. — 70 år 1 okt.*

J. F. LILLJEKVIST.
Byggnadsråd. — Stockholm.
60 år 8 okt.*

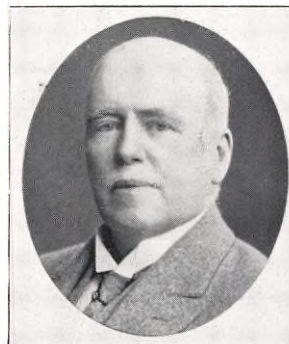
J. L. FALK.
Landshövding. — Kalmar.
50 år 2 okt.*

J. ERIKSSON.
Professor. — Stockholm.
75 år 30 sept.*

L. E. PHRAGMÉN.
F. d. Professor. — Djursholm.
60 år 2 Okt.*

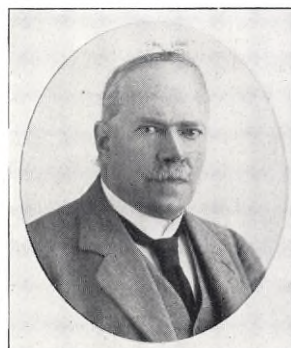
E. N. WINGÅRD.
Andre Stadsläkare. — Göteborg.
60 år 3 okt.*

J. H. FORSSNER.
Professor. — Stockholm.
50 år 3 okt.*

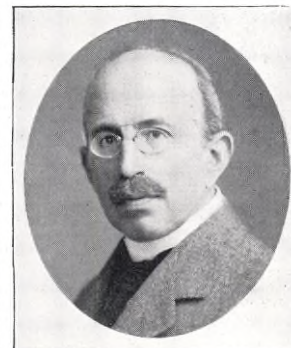
A. ELLIOT.
Direktör. — Stockholm.
75 år 25 sept.*

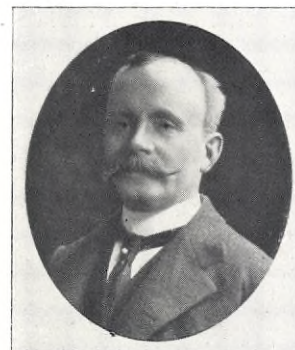
K. H. SUNDBLAD.
Direktör. — Stocksund.
70 år 15 sept.*

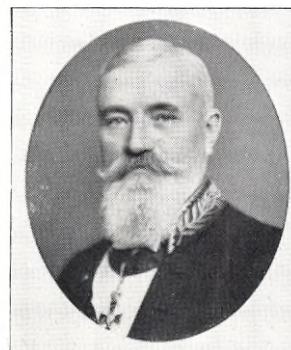
H. G. E. KUNZE.
Grosshandlande. — Göteborg.
60 år 27 sept.*

E. G. ZETHELIUS.
Bankdirektör. — Stockholm.
55 år 4 okt.*

J. E. SAGER.
Förste Hovstallmästare.
Stockholm. — 70 år 6 okt.*

F. E. BERGHOLTZ.
Generalkrigskommissarie.
Djursholm. — 65 år 8 okt.*

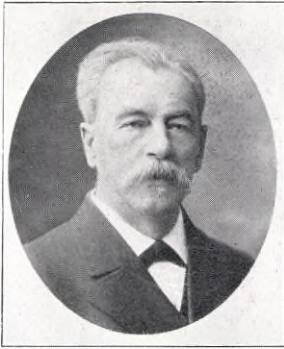
C. V. RAPPE.
Friherre. Generalmajor.
Boden. — 60 år 10 kt.*

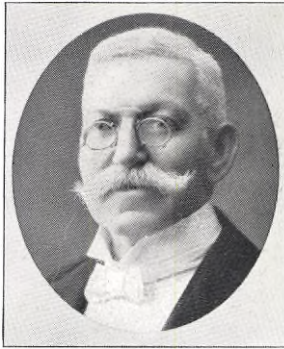
P. J. HEGARDT.
Överste. — Halmstad.
55 år 3 okt.*

* Data å nästa sida.

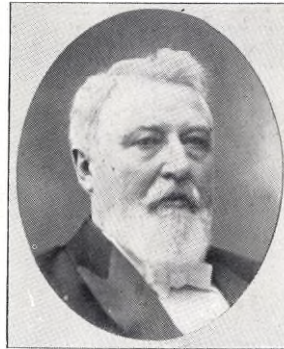
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

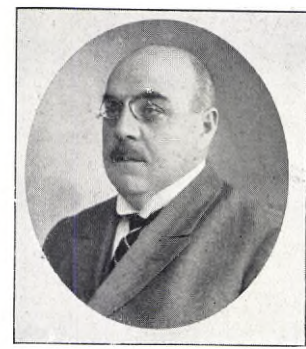
C. A. VRANG.
F. d. Bruksdisponent. — *Sthlm.*
75 år 25 sept.*

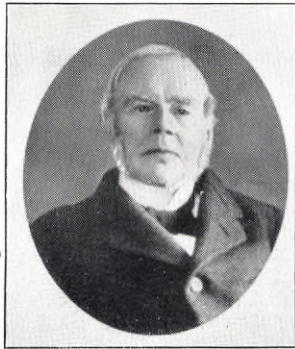
C. G. STROKIRK.
Direktör. — *Härnösand.*
70 år 19 sept.*

C. F. MELLANDER.
Direktör. Kontrollör. — *Halmstad.*
60 år 28 sept.*

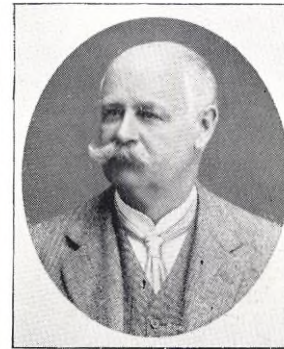
O. ARRHENIUS.
Verkst. dir. i a-b. Arrhenius &
Beijer. — *Stockh.* — 50 år 3 okt.

C. M. HERMELIN †.
Frih. Godsägare. — *Thorsvik.*
Född 1828. † 23 sept.*

C. A. BANCK †.
Skeppsredare. — *Hälsingborg.*
F. 1846. † 23 sept.*

A. H. CURMAN †.
V. Häradshövding. Kronofogde.
Strängnäs. — F. 1847 † 24 sept.*

S. G. V. TÖRNBERG †.
Provinsialläkare. — *Valla.*
F. 1869. † 5 sept.*

ALFRED LAGERHEIM. Stud. 59, kansliex. 60, kamalex. 61, attaché v. beskickn. i Paris 62—64, leg.-sekr. i Petersburg 70—71; andre sekr. i Utr.-dep. 65—70, chef f. polit. avd. där 71—76, kab.-sekr. 76—86, minister i Berlin 86—99, minister i ut. ärend. 99—04, gen. direktör o. chef f. Kommerskoll. 04—13. På sin tid stadsfullm. i Stockh. t. 17, samt ordf. i atskill. komm. Ordf. i dirna f. Stockh. stads brandförsäkr.-kont. 05—23, Handelshögsk. o. Tomträttskassan i Stockh. Av K. Mt förordn. ordf. i Inst. f. socialpolit. o. kommunal utbildn. o. forskn. i Stockh. sdn 21, Kabinettskammarh., f. d. tj.-gör. h. Kon. O. II 83, Ridd. o. komm. av K. Mts O. Ordens kamster. Biografi o. helsid.-portr. arg. XV:2

FRIDOLF EKDAHL. Stud. 74, teol. kand. 85, prästv. s. a., teol. dr. 07, doc. i prakt. teol. 89, kyrkoh. i Bjellerup 88, i Fjelle 01; tj.-gör. K. hovpred. 91, kontr.-prost i Torna kontr. 01. Preses v. prästmöt. 1900, led. av kyrkomöt. 08, 09, 10, 15. Led. av dir. f. uppfostr.-anst. å St. Råby sdn 88, led. av styr. f. Lunds stifts bibelsällsk. sdn 92.

FREDRIK LILLEKVIIST. Avg. fr. Tekn. högsk. 84, fr. Konstakad. 87, studerade utoml. o. blev arkitekt i K. överint.-äm. 87, förord. till föredragande för stadsplaneranden där 15, byggn.-rad o. chef för stadsplanbyrån i K. Byggn.-styr. sdn 17, slottsarkitekt vid Gripsholm 95, arkitekt i nya Dram. teatern 01 o. för Strängnäs domkyrkorestaurering 05. Utf. restaurer. av Gripsholms slott 92—98 o. av Strängnäs domk. 07—10 samt nya Dram. teaterns byggn., svenska beskickningens hotell i Berlin m. fl.; tog initiativ t. o. utförde vid Stockholmsutställn. 97 avd. Gamla Stockholm; förf. i arkitekton. o. konstindustriella ämnen. Korrr. led. av Vitt.-hist. o. ant.-akad., led. av Konstakad.; erh. silvermed. v. Parisutställn. 89 o. guldmed. v. Parisutställn. 1900. Bibliofil.

JOHN FALK. Stud. 91, hovr.-ex. 96, c. o. not. i Svea hovr. s. a., i Göta hovr. s. a., länsnot. i Västerb. l. 01, landssekr. där 16, landshöv. i Kalm. l. o. stat.-hall. på Kalmar slott sdn 17. Stadsfullm. i Umeå 05—13, led. av drätselk. 05—14, därav ordf. 8 år, v. ordf. i hushälln.-sällsk. 12—17, hed.-led. sistn. år. Ordf. i länets södra o. norra skytteförb. sdn 17, i Sv. hemslojds fören. riksförb. sdn 20, i riksfören. f. landsbygd. elektrifiering sdn 18, led. av överstyr. f. Sv. R. Korset 23. Led. av Riksd. A. K. sdn 21. Av Jordbr.-min. o. civilmin. tillk. sakkunnig. Ordf. i styrna f. länets egna hems a-b. sdn 18. I Mönsterås nya järnv. a-b. sdn 19. Smäl. e. banks avd.-kont. 23.

JAKOB ERIKSSON. Stud. 67, fil. dr. 74, doc. i botan. v. Upps. univ. s. a., adj. v. Nya elem.-skolan i Stockh. 75, botanist o. växtfysiolog v. Lantbr.-akad. exper.-fält 76, prof. o. förestånd. f. akad. växtfys. avd. 85—07, förestånd. f. Centralanst. f. jordbr.-försök avd. f. lantbr. botanik 06—13. Hed.-led. av Lantbr.-akad., led. av Vet.-akad., Fysiogr. sällsk. i Lund, hed.-led. av Pomolog.-fören. Roy. Hortic. Soc. i London; erh. Lantbr.-akad. jeton i guld 97 samt utl. vetensk. utmärk. Utg. ett stort antal vetenskapl. arbeten. Biografi o. helsid.-portr. arg. V:4.

EDVARD PHRAGMÉN. Stud.-ex. 82, fil. lic. 89, docent v. Stockholms högsk. 90, professor därst. i högre matem. analys 92—04, hed.-dr i Upps. 07, öveidr. o. chef f. Försäkr.-inspektionen 03—08, verkst. direktör f. Allm. Lifförsäkr.-bol. sedan sistn. år. Stadsfullm. ordf. 14—18. Ordf. i Uppl. stadshyp. för. Svdsv. Kred. A-B avd.-kont. Led. av proport. valkomm. 02—03, uppgjorde det förslag vara nu gällande valmetod huvudsakl. är grundad. Biografi o. helsid.-portr. arg. V:2.

ELIS WINGÅRD. Stud. 82, med. lic. 92, prakt. läk. i Göteborg sdn s. a., förste prov.-läk. i Bohusl., prov.-läk. i Göteborg, distr., läk. v. central-länscellfång. i Göteborg, samt stadsdist.-läk. där under åren 92—03. Biträd. prov.-läk. i Göteborg, distr. 93—04. Sdn sistn. år andre stadsläk. i Göteborg. Ordf. i Göteborg. läkarsällsk. 06. HJALMAR FORSSNER. Stud. 92, med. lic. 03, med. dr. 06, doc. i gynnek. o. obstetrik v. Karol. inst. 07, prof. där sdn 17. Sekr. i Sv. läkarförb. 13—19, ordf. 19—23; led. av hälsov.-nmd i Stockh. sdn 12, överläk. i Seraf.-lasar. gynsek. avd. 17, i K. Pens.-styr. sdn 18, led. av Medicinalstyr. vetenskapl. råd sdn s. a. Medic. föred. av Allm. sv. läk.-tidn. sdn 05. Stadsfullm. i Stockh. 23.

KNUT SUNDBLAD. Genomg. Falu bergsskola. Anst. v. St. Kopparb. bergsl. a-b. 74—07, verkst. dir. v. Wilfsta varvs a-b. 07—18, därefter bosatt i Stocksnud. Styr.-led. i Svartviks trävaru a-b. sdn 21, Jordbruk.-banken 23, Sundsv. cellulosa a-b. 23, Sullit. a-b. Göta 23, Mattmyra a-b. 23.

HERMAN KUNZE. Elev v. Chalm. tekn. inst. 77—80, anst. å kont. 81—87, etabl. firma i eget namn f. maskinförnödenheter 87; kassadire. i Göteborg. Morgonpost 02, verkst. dir. i a-b. Styrös havsbad sdn 03; ordf. i styrna f. Göteborg. stadshyp.-kassa, fastigh.-äg. sparb., Göteborg. Morgonposts förl.-a-b., dess fastigh. a-b., Tidn. o. fört.-a-b. Dagbladet, Göteborg, a-b. Fern. & Perssons förgylln. Hed.-led. i Ungsvenska förb. i Göteborg. Med.-stift. av Fosterländska förb. i Göteborg. 95. Led. av Riksd. F. K. 16—17.

GUSTAF ZETHELIDUS. Stud. 86, hovr.-ex. 90, aman. i Civ.-dep. 92, kansliSekr. i Jordbr.-dep. 1900, exp.-chef 05—06, styr.-led. o. omb.-man v. Bank-a-b. S. Sveriges avd.-kont. i Stockh. 11, verkst. styr.-led. 18, direktör i a-b. Sv. Hand.-banken sdn 19. Utg. av Sv. Dagbl. 07—09.

EDVARD SAGER. Uljtn. v. Liv.-reg. drag. 74, ryttmäst. i res. 79; ordf. off. h. kronprins Gustaf 79, chef f. kronpr. Gustafs hovstall 81—90, stallm. h. konung Oscar 83, hovstallmäst. 96, förste hovstallmäst. 18. Äger egen. Ryfors bruk Övre m. underlyd. i Skarab. l. Led. av komm.-nmd. o. skolråd. Hed.-led. av Nord. Museet o. Jockeyklubben, ordf. i styr. f. Stockh. golfklubb.

FREDRIK BERGENHOLTZ. Stud. 79, hovr.-ex. 85, v. hovd. 89; landskont. i Västerb. l. 89, länsnot. där 93, tf. kansliråd o. byratchef i Lantförsv.-dep. 99, ord. 01, exped.-chef 04; landshövding i Västernorr. län 09—11, sedan sistn. är generalkrigskommisarie o. chef f. Armeförvalt. civila dep. Led. av Djursk. kommunalfullm. 13, s. a. led. av stadsfullm. o. numera dess v. ordf., under någon tid led. av drätselkomm. samt ordf. i byggn.-nmd. Led. av styr. f. a-b. Stockh.-syst. Led. av Krigsvet.-akad. Led. av dir. ö. Kon. hospital; ordf. i styr. f. A-b. Industribank. avd.-kontor i Sthlm. Biografi o. helsid.-portr. arg. XXIV:1.

VILHELM RAPE. Uljtn. v. Bohusl. reg. 84, kapt. 99, v. Gen.-staben 04, major där s. a., v. Jönköp. reg. 06, chef f. krigssk. 06—12, öv.-löjtn. 08, överste i a. n. 11, överste o. chef f. Jämtl. fältjäg. 12—18, chef f. Ilte inf.-brig. 16—18, gen.-major i an. o. kommandant i Boden sdn 18. Stadsfullm. i Östersund 15—18.

PFFTER HEGARDT. Uljtn. v. Bohusl. reg. 89, löjtn. v. Gen.-stab. 02, kapt. där 03, v. Bohusl. reg. s. a., transp. t. Västg. reg. 07, ater t. Gen.-staben 10, major där s. a., öv.-löjtn. där 13, v. Hall. reg. 14, tf. chef f. Hall. reg. 15, överste 16, ord. chef f. regt. sdn 17, chef f. l. inf.-brig. 20. Mil.-attaché i Tokio 04—05, därunder attaché t. japanska fältarmén i Mandshuriet. Chef f. Inf.-skjutsk. 12—15, led. av överstyr. f. Sv. landstormsfören. centralförb. 13—17, ordf. i verkst. utsk. 13—14, K. Mts omb. i Skytteförb. överstyr. 13—15, ordf. i Hall. distr. av Sv. Röda Stjärnan sdn 21, Stadsfullm. i Halmstad sdn 21, styr.-led. i Elem.-lärov. f. il. i Halmstad sdn 19.

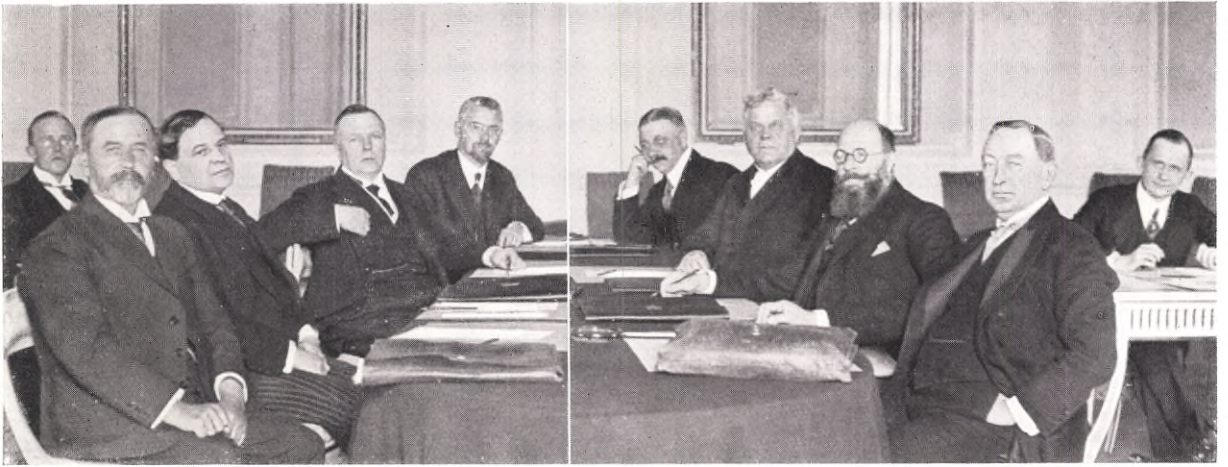
CARL VRANG. Avg.-ex. dir. Tekn. inst. G. 73, Ving. 4v. Karlstads bruk 73—74, förvalt. v. gruvbol. 75—90, disp. v. Akers styckebruk 90—12. Mangarig styr.-led. o. ordf. i N. Södermanl. järnv.-a-b., till vilket han var en av stiftarne.

GUSTAF STROKIRK. Avg.-ex. fr. tekn. elem.-lärov. i Örebro 72, fr. tekn. högsk. i München 76, assist. v. Stat. kem. stat. i Skara 77, Västerås 79, läns-kemist i Härnösand 83, förestånd. f. sistn. stat. 86, f. frökontrollanst. där 88. Stadsfullm. i Härnös. sdn 89, nu älderspres. Led., sek. sekr. o. skattmäst. i hushälln.-sällsk. förvalt.-utsk. 83—08, led. v. ordf. el. ordf. i styr. f. länets lantbr.-skola, sek. v. ordf. el. ordf. i dess jaktvårdsfören. 84—23. Av K. M. utsedd led. av styr. f. tekn. skolan o. tekn. lärov. 01—13, dess ordf. 13—22; v. ordf. i Norl. trädskola, styr.-led. i Sv. mosskult.-fören., på sin tid led. av Skytteförb. överstyr., v. ordf. i skytteförb., led. av drätselk. hälsov.- o. byggn.-nmd. brandstyr., skolråd, folkskolestyr., museisällsk. Thild. Sv. jägarförb. silv.-med. o. hed.-tecken i guld. Hushälln.-sällsk. guldmed. Skytteförb. förtjänstmed. i guld.

CARL FILIP MELLANDER. Elev v. Halmst.-Jönköp. järnv. 78, kont.-sekr. där 83, v. Halmst.-Nässjö järnv. 85, kontrollör där sdn 90, verkst. dir. f. Markaryd —Veinge järnv. sdn 10. På sin tid led. av Komm. v. stift. av skand. person-samttrafiken, sakkunn. led. av flera järnv.-komm. Ordf. i styr. f. Sv. kontrollörsförb. sdn 16. Led. av kyrkoråd samt kyrkovård sdn 07.

CARL HERMELIN. Uljtn. v. A. Livgren-reg. 50, löjtn. 55, avsk. 56, ägde Traneryd i Jönk. l. 56—60, utg. av Thorsvi i Upl. l. 63—17. Intresserad för ämne. angelägenheter.

Se även sidan 11.

DELEGATIONERNA SAMMANTRÄDE Å UTRIKESMINISTERIET I KÖPENHAMN.

Kl. 10: Sjöberg, Gbg.

Der fotograf.

Fr. v. runt bordet. Norska delegationen: Lagtingspresident Högset, redaktör Hambro, förutvarande utrikesminister Mowinkel och professor Koht samt Danska delegationen: Folketingsman, baron Reedtz-Thott, förutvarande minister Stauning, förutvarande konseljpresidenten Christensen och bankdirektör Hassing-Jørgensen

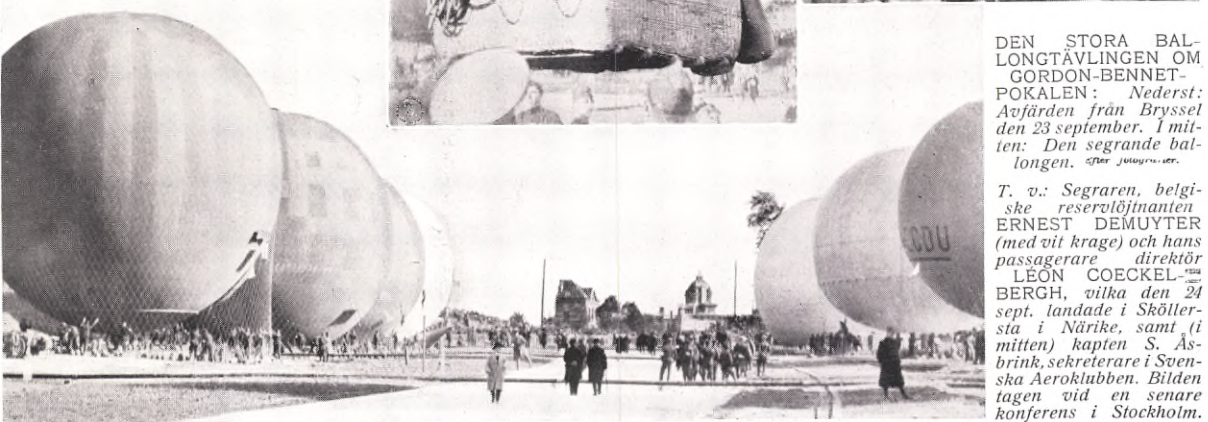
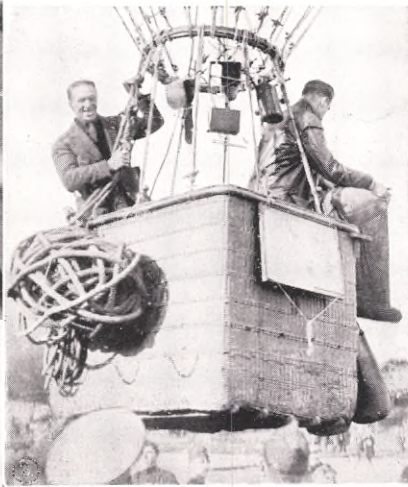
Till bild å sid. 13.

Grönlandsfrågan har upptagits vid i Köpenhamn den 25 september inledda förhandlingar mellan delegationer från Danmark och Norge. Danmark representerades av f. konseljpresidenten J. C. Christensen (ledare), folketingsman, baron Otto Reedtz-Thott, folketingsman Th. Stauning och bankdirektör J. Hassing-Jørgensen. Norska delegationen består av f. utrikesministern Joh. Ludw. Mowinkel (ledare), redaktör C. J. Hambro, professor Halvdan Koth och lagtingspresident K. E. K. Högset. Förhandlingarna

komma att hållas hemliga, åtminstone till dess de slutförts.

Frågan, som nu

varit aktuell sedan ungefär två och ett halvt år, rörde sig från början endast om ekonomiska ting — danskarna äga som bekant handelsmonopol på Grönland och höllo icke utan skäl tämligen kraftigt efter norska valfångare utanför Grönlands kuster — men den norska nationalismen blåste snart upp saken till att gälla ingenting mindre än suveräniteten över landet. Chauvinistiska framtidsplaner dyka upp och från dessa norska kretsar vill man hellre hålla saken svävande utan att träffa definitiva överenskommelser för att småningom söka förverkliga de vittsvävande planerna, medan man från danskt håll vill se hithörande frågor snarast möjligt avgjorda. Det är emellertid föga troligt att suveränitetsfrågan kommer att upptagas till behandling vid nu förda överläggningar utan att dessa komma att enbart beröra näringsintressen.

DEN STORA BAL-
LONGTÄVLINGEN OM
GORDON-BENNET-
POKALEN: Nederst:
Avfärden från Bryssel
den 23 september. I mit-
ten: Den segrande bal-
longen. Der fotograf.

T. v.: Segrare, belgiske reservlöjtnanten ERNEST DEMUYTER (med vit krage) och hans passagerare direktör LEÓN COECKEL-BERGH, vilka den 24 sept. landade i Sköllersta i Närike, samt (i mitten) kapten S. Åsbrink, sekreterare i Svenska Aeroklubben. Bilden tagen vid en senare konferens i Stockholm. Foto, Malmström, Sthm.

T. h.: ENGELSKA KAPTENERNA C. W. SPENCER (t. v.) OCH C. W. BERRY vilka med sin ballong "Margaret" föllo ned i Kattegatt, där de räddades av en svensk trawlare och fördes till Göteborg. — Foto. Utgard, Göteborg. — Kl. 10: Sjöbergs Klubbhus, Gbg. — Text å sid. 11.